

RINGEBU
KOMMUNE

Planprogram

Kommuneplanens arealdel

2012-2024

INNHold:

FORORD.....	3
1 INNLEDNING.....	4
1.1 Planprogram.....	4
1.2 Kommuneplanen.....	4
1.2.1 Kommuneplanen sin arealdel.....	4
1.2.2 Planbeskrivelse og konsekvensutredning (KU).....	4
2 RAMMER OG FØRINGER FOR PLANARBEIDET.....	5
2.1 Planens geografiske avgrensning.....	5
2.2 Nasjonale forventninger.....	6
2.3 Nasjonale føringer.....	6
2.4 Statlige planretningslinjer, veiledere og rapporter.....	7
2.5 Regionale og kommunale føringer.....	7
2.6 Andre planer og utviklingsprosesser.....	8
3 DAGENS SITUASJON OG UTVIKLINGSTRENDER.....	9
3.1 Folketall og befolkningsutvikling.....	9
3.2 Folkehelse.....	10
3.3 Næring, sysselsetting og bosetting.....	11
4 AKTUELLE PROBLEMSTILLINGER OG UTBYGGINGSSTRATEGIER.....	12
4.1 Oppheving av kommunedelplaner.....	12
4.2 Vekkom Seterkjøl - Romsåskjølen.....	13
4.3 Arealplanfaglige tema.....	14
4.3.1 Næringsutvikling.....	15
4.3.2 Områderegulering.....	15
4.3.3 Ferdsel i friluft.....	15
4.4 Utbyggingsstrategier.....	16
4.5 Hensyn og restriksjoner.....	16
5 VURDERINGER OG UTREDNINGSBEHOV.....	18
5.1 Utredningsbehov.....	18
5.2 Metodikk for konsekvensutredninger og ROS-analyser.....	19
5.2.1 Konsekvensutredning (KU).....	19
5.2.2 Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS).....	20
5.2.3 Planreserver og arealregnskap.....	20
6 PLANPROSESS – ORGANISERING OG MEDVIRKNING.....	21
6.1 Kunngjøringer.....	21
6.2 Arealinnspill.....	21
6.3 Politisk prosess.....	21
6.4 Offentlig høring.....	21
6.5 Regionalt planforum.....	21
6.6 Informasjonsmøter.....	21
7 FORSLAG TIL OPPBYGGING AV KOMMUNEPLANEN.....	22

FORORD

Ringebu kommune har startet arbeidet med ny kommuneplan, herunder samfunnsdel og arealdel. Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument, og arealdelen er juridisk bindende for arealbruken. Kommuneplanen er viktig for planlegging av utviklingen i Ringebu kommune. Som grunnlag for planarbeidet, skal det som ledd i varsling av planoppstart utarbeides et planprogram. Planprogrammet skal beskrive kommuneplanprosessen og hvilke temaer kommuneplanen skal inneholde.

I den nye planloven av 1. juni 2009, er planstrategi innført som et virkemiddel for å få til en ønsket samfunnsutvikling. Alle kommuner skal minst en gang i hver valgperiode, og senest et år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Ringebu kommune vedtok 28.08.2012 kommunal planstrategi, som fastsetter at kommuneplanens samfunnsdel og arealdel skal revideres helt. Gjeldende samfunnsdel er fra 2008, mens gjeldende arealdel er fra så langt tilbake som 1993.

Arealbruken vil bidra til å forme nærmiljøet man bor i. Det er derfor viktig at man vurderer utbyggingsbehov og hvilke konsekvenser de ulike forslagene vil gi. Dette gjelder både areal til boliger, fritidsbebyggelse, næringsformål, landbruk, lekeplasser og friluftsliv. Det er også viktig å vurdere hvilke områder i kommunen som bør skjermes for inngrep.

Alle som har interesse av planarbeidet, det være seg grunneiere, utbyggere og øvrige inviteres til å komme med innspill og forslag av betydning for planarbeidet. Hensikten er å invitere innbyggere, offentlige instanser og andre høringsparter til medvirkning på et tidlig stadium.

Høringsuttalelser og innspill til planprogrammet sendes Ringebu kommune, Hanstadgt. 4, 2630 Ringebu – eller som e-post til post@ringebu.kommune.no innen **11. januar 2013**.

Det skal arrangeres et åpent informasjonsmøte (**13. desember 2012**) om planarbeidet i løpet av høringsperioden, og tidspunkt og møtested vil bli kunngjort i lokalpressen og på kommunen sin hjemmeside.

1 INNLEDNING

1.1 Planprogram

Planprogrammet er første steg på veien mot ny arealdel og danner grunnlag for arbeidet med et helhetlig forslag til ny arealdel som innbyggere, regionale og statlige myndigheter og eventuelt andre senere kan uttale seg til. Programmet redegjør for strategier, utredningsbehov, medvirkning og framdriftsplan, og er et utgangspunkt for videre debatt. Planprogrammet er ikke ment å gi en fullstendig oversikt over arealformål og arealbruk i Ringebu kommune.

Ringebu kommune, ved utvalg for plan og teknisk, fastsatte 12.11.2008 et planprogram for kommuneplanen sin arealdel, men av ulike årsaker kom arbeidet med ny arealdel ikke ordentlig i gang på dette tidspunktet. Dette planprogrammet er også utarbeidet etter gammel plan- og bygningslov (pbl 1985), og det er flere forhold som har endret seg siden det ble vedtatt. Vi har blant annet gått inn i en ny kommunestyreperiode, vi har fått fastlagt korridor for fremtidig E6-trase fra Elstad til Frya og vi vil i løpet av vinteren 2012/2013 ha vedtatt en ny samfunnsdel. Det vil derfor være riktig å utarbeide nytt planprogram for kommuneplanen sin arealdel, og det legges opp til at tidligere innkomne innspill blir ivaretatt i prosessen videre.

1.2 Kommuneplanen

Kommuneplanen skal være et retningsgivende og tydelig styringsverktøy for kommunens politikere og administrasjon. Kommuneplanen omhandler kommunens samfunnsmessige og arealmessige hovedutfordringer. Kommuneplanen sin samfunnsdel redegjør for mål, utviklingstrekk og satsingsområder i kommunen. De satsingsområdene som blir vedtatt i samfunnsdelen, vil legge føringer for arealdelen.

1.2.1 Kommuneplanen sin arealdel

Kommuneplanen sin arealdel utarbeides i etterkant av samfunnsdelen, og ønsket samfunnsutvikling skal være styrende for hvordan arealressursene brukes.

Kommuneplanen sin arealdel er juridisk bindende for framtidig arealbruk. Arealdelen omfatter plankart, planbestemmelser og planbeskrivelse, hvor det fremgår hvordan nasjonale mål og retningslinjer og overordnede planer for arealbruk er ivaretatt. Plankartet skal i nødvendig utstrekning vise hovedformål og hensynssoner for bruk og vern av arealer.

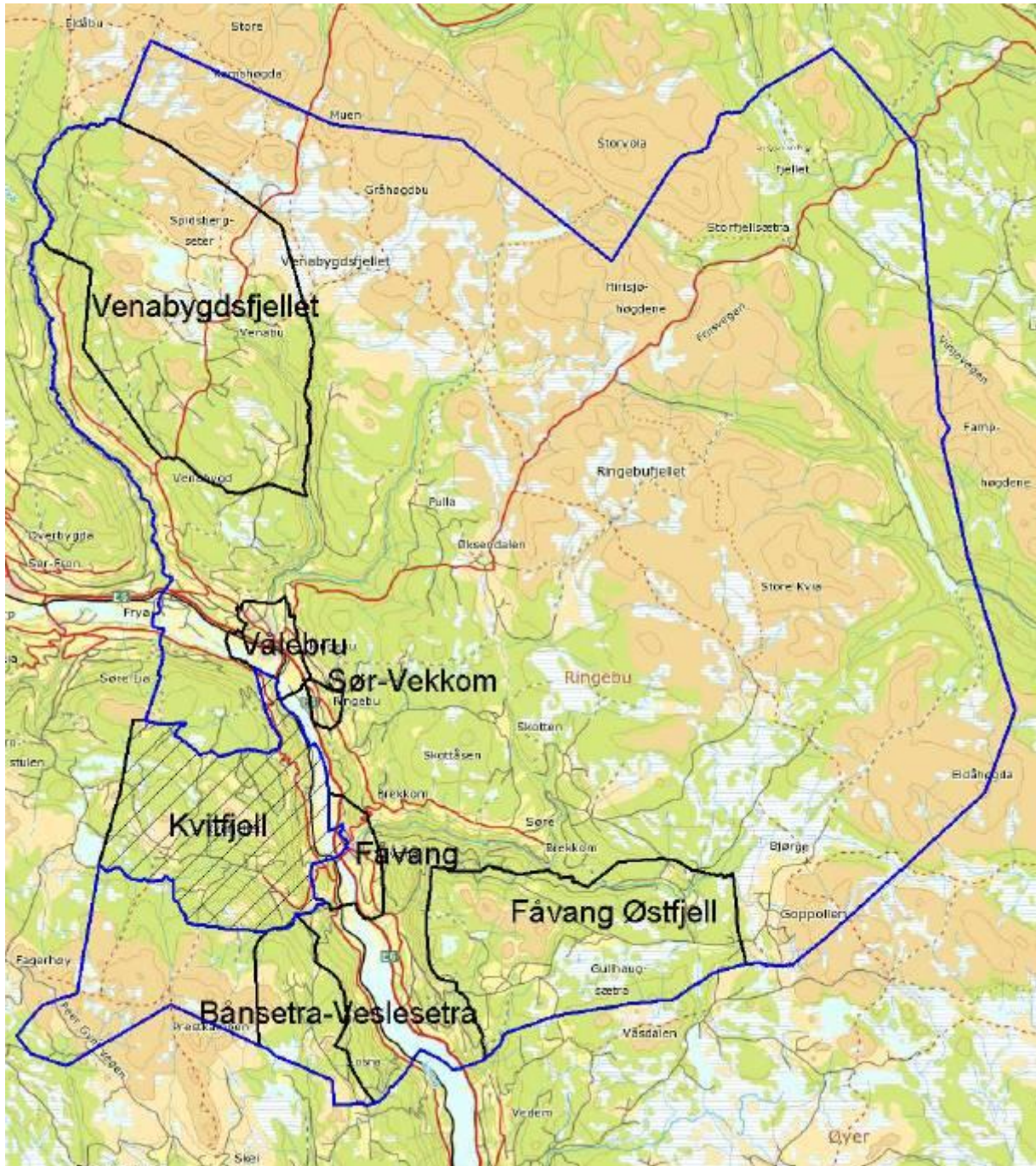
1.2.2 Planbeskrivelse og konsekvensutredning (KU)

I pbl §4-2 er det krav om planbeskrivelse med mål og hovedinnhold, samt konsekvensutredning av kommuneplanen. Formålet med slik utredning er å belyse planens virkninger på miljø og samfunn. Arbeidet med kommuneplanen forutsettes i hovedsak å bygge på kjent informasjon, men det kan også være behov for innhente ny kunnskap. I tillegg vil prosessen i seg selv fremskaffe mye nyttig informasjon.

2 RAMMER OG FØRINGER FOR PLANARBEIDET

2.1 Planens geografiske avgrensning

Kommuneplanen sin arealdel dekker hele Ringebu kommune sitt areal.

Pr. i dag er det 7 kommunedelplaner i Ringebu kommune. I tråd med den kommunale planstrategien, skal kommunedelplanene oppheves og disse planområdene tas inn i arealdelen, med unntak av kommunedelplan for Kvitfjell (skravert område).

2.2 Nasjonale forventninger

Regjeringen vedtok i juni 2011 en kongelig resolusjon om nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Dette er et utgitt som et eget dokument. De nasjonale forventningene knyttes bl.a. til:

Bærekraftig utvikling:

- Samordne areal- og transportplanlegging, bl.a. gjennom fortetting, redusere behovet for transport og styrke grunnlaget for miljø- og klimavennlige transportformer.
- Bidra til at de nasjonale jordvernmålene nås.

Klima og energi:

- Legge til rette for redusert energibruk, klimagassutslipp, utbygging av fornybar energi og tilpasning til klimaendringene.
- Bidra til nasjonale mål om reduksjon av klimagassutslipp.

Folkehelse:

- Ny folkehelselov gjeldende fra 01.01.2012.
- Konsekvenser for folkehelsen skal vurderes i all kommunal planlegging, ikke bare innen helsesektoren.

Universell utforming:

- Bygninger og omgivelser skal kunne brukes av alle borgere. God planløsning, fysisk utforming uten hindringer, bevisst bruk av lys og kontraster, god akustikk og miljøvennlige omgivelser gir løsninger som fungerer for alle.

2.3 Nasjonale føringer

- Plan- og bygningsloven (pbl) (LOV-2008-06-27 nr. 71). Inneholder regler om planlegging og utbygging.
- Forskrift om konsekvensutredninger (FOR-2009-06-26 nr. 855).
- Forskrift om kart, stedfestet informasjon, arealformål og kommunalt planregister (FOR 2009-06-26 nr 861), med tilhørende veiledere og kravspesifikasjoner
- Naturmangfoldloven (nml) (LOV-2009-06-19 nr. 100).
- St. meld. nr. 15 (2011-2012). Hvordan leve med farene – om flom og skred.
- St. meld. nr. 39 (2001). Friluftsliv.
- St. meld. nr. 21 (2005-2006). Hjarte for heile landet.
- St. meld. nr. 26 (2006-2007). Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand.
- Landbruk (jordloven, jordvernbrevet fra MD og LMD - datert 21.02.2006, Landbruk Pluss - Veileder T-1443).
- Planlegging av fritidsbebyggelse. Veileder T-1450
- Grad av utnytting, veileder T-1459
- Estetikk i plan- og byggesaker. Veileder T-1179
- Mineralske lausmassar. Rundskriv T-5/96
- Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging.
- Den europeiske landskapskonvensjonen. Brev fra MD til kommunene 02.03.2004
- Stortingsmelding nr. 16 (2004-2005). Leve med kulturminner- nasjonale mål og retningslinjer og miljøutfordringer.
- St. meld nr. 9 (2011-2012). Landbruks- og matpolitikken.
- Jordvernbrevet fra MD og LMD, datert 19.11.2010.

- Temaveileder fra SLF: Landbruk og planlegging etter plan- og bygningsloven, datert 02.02.2012.

2.4 Statlige planretningslinjer, veiledere og rapporter

Statlige planretningslinjer (SPR)/rikspolitiske retningslinjer (RPR) skal legges til grunn ved planlegging etter plan- og bygningsloven. Følgende vil være relevante for Ringeby kommune:

- Rikspolitiske retningslinjer for universell utforming (2008)
- Rikspolitiske bestemmelse for kjøpesentre (2008)
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen
- Rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging
- Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag (1995)
- Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1521)
- Retningslinjer for planlegging og utbygging i fareområder langs vassdrag (1/2008, NVE)
- Veileder – Naturmangfoldloven kapittel II
- Det Kongelige Miljøverndepartement ved Statsråden sitt brev til Fylkesmennene, datert 31.08.2012; ”Fylkesmannens rolle i arbeidet med å sikre en tilstrekkelig boligutbygging.
- Rapport, Villrein og hyttebygging i Rondane sør, Per Jordhøy, NINA (2006)

2.5 Regionale og kommunale føringer

Regionale planer og føringer:

- Regional planstrategi.
Oppland fylkeskommune vedtok regional planstrategi i juni 2012. Den regionale planstrategien gjør rede for viktige regionale utviklingstrekk og utfordringer, og vurdering av langsiktige utviklingsmuligheter. Videre gir planstrategien en oversikt over prioriterte planoppgaver. Det er lagt opp til fokus på tre satsingsområder:
 - Nærings- og stedsutvikling
 - Kompetanse
 - Samferdsel
- Fylkesdelplan for Rondane (2000)
- Fylkesdelplan for lokalisering av varehandel i Oppland (2004)
- Regionalt handlingsprogram 2012 – Et attraktivt og konkurransedyktig Oppland.
- Jordvernstrategi for Oppland 2007-2011
- Regionplan for samfunnsikkerhet og beredskap 2010-2013
- Seterbygningene – verdier og utfordringer. Temaveileder Fylkesmannen i Oppland.
- Revidert reiselivsstrategi. Oppland fylkeskommune desember 2012.

Kommunale vedtak og føringer:

- Planstrategi for Ringeby kommune 2012-2015
- Kommuneplanens samfunnsdel 2012-2024
- Kommunedelplan for energi og klima 2009-2013
- Kommunedelplan for næringsutvikling 2008-2012
- Kommunale beredskapsplaner og ROS-analyser
- Beitebruksplan for Ringeby

2.6 Andre planer og utviklingsprosesser

Parallelt med kommuneplanarbeidet foregår det også en rekke andre plan- og utviklingsprosesser, med stor betydning for utviklingen av Ringebu og regionen vår. De to mest sentrale prosessene er:

- Ny E6 gjennom Ringebu kommune og Gudbrandsdalen og fremtidig tilknytning til tettstedene.
- Regional plan for Rondane-Sølnkletten.

3 DAGENS SITUASJON OG UTVIKLINGSTRENDER

Ringebu kommune har et areal på til sammen 1247 km². 60 % av arealet er over 900 m.o.h. Arealfordelingen viser at 4 % er jordbruksarealer, 21 % er produktiv skog, 1,5 % er vannareal og de resterende 71,5 % er annet uproduktivt areal inkludert bebygd areal. Naturen spenner fra dalbunn med elva Lågen rennende gjennom kommunen, til snaufjell og områder med nasjonalpark, naturreservater og landskapsvernområder.

Ringebu kommune er preget av:

- Tettstedsbebyggelse, boligfelt og spredt bebyggelse.
- Tettsteder (Vålebru og Fåvang) på grusvifte der sideelver (Vaala og Tromsa) møter hovedelv (Lågen).
- E6 og jernbane som går gjennom kommunen.
- Industriområder i tilknytning til tettstedene og på Frya.
- Kulturlandskap, landbruksarealer, gardsbruk og setrer.
- Alpinanlegg og næringsliv knyttet til fritid, sport og rekreasjon.
- Utstrakt hyttebygging, spesielt i Kvitfjellområdet og på Venabygdsfjellet.
- Hoteller (på fjellet).

Ringebu kommune er en populær friluft- og hyttekommune og det er i underkant av 4000 hytter innenfor kommunen. Ringebufjellet har lange tradisjoner med reiseliv, og i Kvitfjell har vi et nasjonalanlegg for alpine fartsdisipliner. Dette er med på å gi ringvirkninger bl.a. i form av arbeidsplasser og økt handel.

Som et resultat av et langsiktig og godt arbeid med sentrumsutvikling, fikk Ringebu kommune (Vålebru) Statens bymiljøpris for 2011. Satsing på gode møteplasser, lokale spesialforretninger, strategisk planlegging og en offensiv handelsstand er viktige suksessfaktorer frem mot denne prisen.

Ringebu kommune ligger omtrent midt mellom Trondheim og Oslo. Vi har en velfungerende Skysstasjon og relativt gode kommunikasjonsløsninger (tog, buss). Fra kommunesenteret er det ca. 60 km til Lillehammer, og fra Fåvang og lengre sør i kommunen er det enda kortere avstand. Lillehammer er et attraktivt jobb- og utdanningsmarked. Ringebu er også et trafikknutepunkt med de to fjellovergangene mellom Ringebu og Stor-Elvdal (FV27 og Friisvegen).

Ringebu kommune har et rikt kulturliv med aktive barn og voksne, og det er mange lag og foreninger. Kommunen har også en flott natur med et rikt dyreliv, bl. a villrein, jerv, gaupe og ørn. Den største turistattraksjon i kommunen er Ringebu stavkirke fra 1200-tallet. Kirken er en av 28 gjenværende stavkirker og en av landets største.

Kommuneplanen sin samfunnsdel ventes vedtatt vinteren 2012/2013. Som et grunnlagsdokument for å vurdere fakta og utfordringer for Ringebu kommune, ble det i forbindelse med dette utarbeidet en ”Faktasamling”.

3.1 Folketall og befolkningsutvikling

Grovt sett kan vi si at folketallet i Ringebu har vært sammenhengende fallende siden tidlig på 1980-tallet fram til ca. 2005, da utviklingen flatet ut og så etter det har snudd til det positive. Siden laveste folketall på 4.532 i 2008 er folketallet ved utgangen av 2011 på 4.561 personer. Siden 2005 har flere flyttet inn enn ut av kommunen.

Befolkningsframskriving er basert på modell MMMM (Moderat vekst) fra Statistisk sentralbyrå (SSB). Det vil si middels fruktbarhet, middels levealder, middels innenlands flytting og middels nettoinnvandring. Etter prognosen vil det totale folketallet stige fra 4.561 ved utgangen av 2011 til 5.130 i 2040. Endrede demografiske faktorer kan imidlertid påvirke utviklingen av folketallet (eks: arbeidsinnvandring).

Endringer i alderssammensetningen vil få stor betydning for hvordan vi planlegger tjenestetilbud, boliger, infrastruktur og tettsteder.

3.2 Folkehelse

Helsetilstanden i den norske befolkningen er generelt god, men det er en økende sykdomsutvikling knyttet til livsstil og en aldrende befolkning. Det er store sosiale ulikheter i levekår og levevaner, og dette medfører økte helseforskjeller.

Det er utarbeidet folkehelseprofil 2012 for Ringeby kommune. Kommunen skiller seg ikke vesentlig ut fra landsgjennomsnittet på de aller fleste områder, med unntak av at kommunen har:

- en høyere andel eldre over 80 år
- andelen personer i husholdninger med lav inntekt er høyere enn i landet forøvrig

Fysisk aktivitet og friluftsliv kan medvirke til å forebygge, utsette eller lindre kroniske sykdommer, fremme helse og trivsel og gi naturopplevelser, rekreasjon og anledning til sosialt samvær. Tilgang på naturområder og bedre tilrettelegging for ferdsel og aktivitet i nærområdene, både gjennom løypenett, gang- og sykkelveger og lekeplasser, vil gjøre det lettere å være fysisk aktiv i hverdagen, og samtidig sikre trygg og miljøvennlig ferdsel. Det er viktig at kommunen håndterer folkehelse som utfordring på bred front, dette som utslag i utvikling av nye holdninger og prioriteringer. Kommunen skal ta hensyn til barn og unges oppvekstmiljø i planleggingen og sørge for involvering i planprosessene.

3.3 Næring, sysselsetting og bosetting

Når det gjelder næring og sysselsetting i Ringeby kommune er offentlige forvaltning og annen tjenesteyting størst, deretter kommer industri, varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet og landbruk.

Antall sysselsatte for aldersgruppen 25-66 år viser en nedgang på 98 personer i 5-års perioden 2006-2010. Nedgangen innen gruppen ”varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet” utgjør ca. 50 % av nedgangen. Omsetning innen varehandel i Ringeby har hatt en økning i perioden, noe som skulle tilsi at det særlig er hotell- og restaurantvirksomhet som har hatt en stor nedgang. Stor nedgang har det også vært innen landbruket, og Fylkesmannen i Oppland sine kommunebilder for 2011 viser at antall landbruksforetak i Midt-Gudbrandsdalen har gått ned med 200 i perioden 2000-2010. Dette utgjør en nedgang på 23 % i dette tiåret.

I Ringeby har andel innbyggere som har vært bosatt i tettbygd område holdt seg forholdsvis stabilt de siste vel 20 årene, kun en marginal økning fra ca 42 % i 1990 til ca 44 % i 2011. (Kilde: SSB)

Det har de senere årene vært større etterspørsel enn tilbud etter sentrumsnære tomter i Ringeby kommune. Det har vært få ledige sentrumsnære tomter både i Fåvang og i Ringeby, og de kommunale ”rest”-tomtene har også gjerne vært mindre attraktive. I Ringeby har tomtesituasjonen endret seg etter vedtak av reguleringsplan for Ulberg vest (10.02.2011) og reguleringsplan for St. Olavs plass (20.01.2012). For Fåvang sin del er det satt i gang planarbeid for Tromsnesskogen-området (inkl. Flyausa) og sentrum, med hovedformål å regulere til fortetting og flere boligtomter.

Arbeidet med kommuneplanens arealdel vil være viktig for å sette av nye områder for næring og boligområder.

4 AKTUELLE PROBLEMSTILLINGER OG UTBYGGINGSSTRATEGIER

Gjennom kommuneplanprosessen er det naturlig å rette fokus på tilrettelegging av flere områder for boligbebyggelse, fritidsbebyggelse, næringsområder, samt å ivareta viktige friluftsområder for allmennheten. Tettstedsutvikling vil også være et viktig tema.

Det vil bli gjort vurdering av bestående og nye utbyggingsområder. Dette vil gjelde områder for:

- boliger
- fritid
- næring
- offentlige områder (eks: skole)

Aktuelle problemstillinger i arbeidet med kommuneplanen i denne sammenheng kan være:

- Hva slags type utvikling ønskes i tettstedene? Kobling mellom ny E6 og sentrum og kobling mellom arealdisponering i Åmillom og sentrum er viktig her.
- Hva slags type utvikling ønskes for næringsutvikling. Hva skal det legges til rette for og hvor?
- Hvilke boligtilbud skal det legges til rette for, og hvor?
- Områder for boligbygging i et langsiktig perspektiv.
- Hvilke behov er det for offentlige bygg og arealer, og hva bør lokaliseres hvor?
- Fritidsbebyggelse. Hvor mye og hvor skal det eventuelt legges til rette for av fritidsbebyggelse, utover det som allerede eksisterer eller er avsatt i gjeldende arealplaner?

Tilrettelegging av areal til bebyggelse kan skje på ulike måter:

- Fortetting av eksisterende bebyggelsesområde.
- Utvidelse av eksisterende bebyggelsesområde.
- Nye utbyggingsområder.
- Spredt bebyggelse.
- Transformasjon. F. eks fra næring/industri til kombinert formål: næring/bolig

Utbyggingsalternativene må vurderes opp mot regionale planer, rikspolitiske retningslinjer og nasjonale miljømål som beskrevet i kapittel 2.

4.1 Oppheving av kommunedelplaner

Deler av kommunen dekkes av kommunedelplaner på lik linje med kommuneplanens arealdel. Prinsipielt vil det være et mål å lage et helhetlig og oppdatert plangrunnlag. I tråd med kommunal planstrategi, legges det opp til at flere av kommunedelplanene oppheves og disse planområdene tas inn i arealdelen. De fleste av kommunedelplanene, med unntak av kommunedelplan for Venabygdsfjellet (2007), kommunedelplan for Fåvang Østfjell (2004) og kommunedelplan for Kvitfjell (2012), er av eldre dato.

Kommunedelplan for Venabygdsfjellet:

Selv om denne planen er relativt ny (2007), er det likevel behov for revidering. Dette gjelder først og fremst mht planbestemmelser og retningslinjer, men det vil også være en fordel å få planen utarbeidet etter ny plan og bygningslov. Videre er det en del feil i kartet, som bør

rettes. Videre vil ny regional plan for Rondane-Sølnkletten få stor betydning som overordnet plan for dette området.

I forhold til gjeldende kommunedelplan, vil det være viktig å gjøre nye vurderinger mht dagens krav om ny reguleringsplan for ”sentrum”, samt fokus på styrking av sentrumsfunksjonene på Venabygdsfjellet.

Istedenfor å revidere planen som egen kommunedelplan, skal planen oppheves og planområdet tas inn i kommuneplanens arealdel.

Kommunedelplan for Fåvang Østfjell:

Denne kommunedelplanen er fra 2004, og det er behov for revidering. Dette gjelder først og fremst mht planbestemmelser og retningslinjer, men det hadde også vært en fordel å få planen utarbeidet etter ny plan og bygningslov. Videre er det en del feil i kartet, som bør rettes. Ny regional plan for Rondane-Sølnkletten vil også få stor betydning som overordnet plan for dette området.

Istedenfor å revidere planen som egen kommunedelplan, skal planen oppheves og planområdet tas inn i kommuneplanens arealdel. Siden planreserven for dette området er stort (anslagsvis 200 uregulerte tomter), legges det ikke opp til nye byggeområder i forhold til i dag.

Kommunedelplan for Kvitfjell:

Kommunedelplan for Kvitfjell er vedtatt i 2012 og opprettholdes som egen plan. Planen har en detaljeringsgrad som tilsier at det ikke er hensiktsmessig å ta denne inn i arealdelen.

Kommunedelplan for Vålebru:

Denne kommunedelplanen er fra så langt tilbake som 1988. Det er ikke noe mål i seg selv å ha mange kommunedelplaner, og i tråd med kommunal planstrategi legges det opp til å oppheve denne planen. Planområdet vil da bli erstattet av ny arealdel og områderegulering (reguleringsplan) for Ringebru sentrum.

Kommunedelplan for Fåvang:

Denne kommunedelplanen er fra 1991. Store deler av planområdet omfattes av det pågående reguleringsarbeid i Fåvang sentrum og Tromsnesskogen. Kommunedelplanen vil bli opphevet og erstattet av kommuneplanen sin arealdel.

Andre kommunedelplaner:

Kommunedelplan for ”del av Sør-Vekkom” og kommunedelplan for Bånsetra-Veslesetra er fra henholdsvis 1996 og 1995. Det er ikke noe mål i seg selv å ha mange kommunedelplaner, og i tråd med kommunal planstrategi legges det opp til å oppheve disse planene. Det vil også være en fordel å få oppdatert planene i forhold til ny plan- og bygningslov mht både bestemmelser og plankart. Planområdene vil bli erstattet av ny arealdel og gjeldende reguleringsplaner i området.

4.2 Vekkom Seterkjøl - Romsåskjølen

Vekkom Seterkjøl og Romsåskjølen er i kommuneplanens arealdel (1993) satt av til LNF-områder, dvs. landbruks-, natur og friluftsområder med forbud mot ny fritidsbebyggelse. Eksisterende hyttebebyggelse er hovedsakelig oppført på grunnlag av disposisjonsplaner fra 1960- og 1970-tallet og eldre enkelttillatelser. Innenfor området er det tre reguleringsplaner

fra tidsrommet 1988-1993, en på Kjørra innerst på Øksendalen, og to ved Skotten seter (Skottåsen og Kvitberget).

Gjeldende kommuneplanens arealdel setter krav om at eventuelt videre utbygging må skje etter vedtatt kommunedelplan for området Vekkom Seterkjøl – Romsåskjølen. Forslag til fortetting og utvidelse av eksisterende hytteområder er blitt avvist i påvente av en overordnet plan for området. I 2006 ble planprogram for kommunedelplan for Vekkom Seterkjøl-Romsåskjølen forelagt Miljøverndepartementet. Det var i planprogrammet lagt opp til to alternativer mht utbygging. Alternativ 1 (minimumsalternativet), som la til rette for utbygging av gjenværende tomter i eldre disposisjons- og reguleringsplaner, totalt 52 tomter innenfor eksisterende hyttefelt. I tillegg ble det lagt opp til å legge til rette for utvikling av eksisterende reiseliv, samt mulighet til å oppføre et anneks på setre som ikke har et seterhus nr. 2 fra før. Alternativ 2 åpnet i tillegg for å legge inn 120 nye hyttetomter i tilknytning til eksisterende hyttefelt veinett.

Miljøverndepartementet (MD) ba kommunen om å nøye vurdere om alternativ 2 skulle tas med i det videre arbeidet. Departementet mente at også alternativ 1 vil kunne være konfliktfylt i forhold til villreininteressene. Med bakgrunn i MD sin vurdering, gjorde utvalg for plan og teknisk vedtak om at alternativ 2 skulle tas ut av daværende planprogram (UPT-sak 003/07). I forbindelse med sak om prioritering av planarbeid (UPT-sak 167/11), gjorde utvalg for plan og teknisk vedtak om at Vekkom Seterkjøl-Romsåskjølen skulle inkluderes i kommuneplanen sin arealdel.

I 2008/2009 ble flere dispensasjonssaker i forhold til påbygg, uthus og lignende for dette området påklaget av Fylkesmannen. Klagen ble tatt til følge og etter dette har det i praksis vært byggestopp for dette området. Ny regional plan for Rondane-Sølnkletten vil også få stor betydning som overordnet plan for dette området. Ringeby kommune ser det som svært viktig å få avklart fremtidig utbyggingsmuligheter for Vekkom Seterkjøl-Romsåskjølen, og tilgrensende områder som ikke er omfattet av kommunedelplan for Venabygdsfjellet eller kommunedelplan for Fåvang Østfjell.

4.3 Arealplanfaglige tema

Noen arealplanfaglige tema går ofte igjen i forhold til uklare retningslinjer/bestemmelser, eventuelt mangel på sådanne. Dette vil være viktig å følge opp i arbeidet med kommuneplanens arealdel.

Eksempler på tema er:

- Størrelsen på fritidsbebyggelsen.
- Antall bygninger innenfor en fritidseiendom.
- Bebyggelse i LNF-områder. Retningslinjer ved søknader om dispensasjon.
- Bebyggelse innenfor seterområdene. Det kan for eksempel være aktuelt å velge ut noen seterområder som mer viktig å ta vare på enn andre seterområder.
- Gjerde- og terrasseproblematikk.
- Terrengbehandling.

I seterområdene er spesielt størrelsen på bygninger, mønehøyde, gesimshøyde, hems med/uten vindu, vindusutforming, overbygg og vinkelbygg sentrale tema mht. kulturlandskapet og byggetradisjon. Dette er også aktuelle tema for eksisterende spredt fritidsbebyggelse i landbruks-, natur- og friluftsområdene (LNF-områdene) generelt. Spredt boligbebyggelse i LNF-områdene er også et aktuelt område.

Andre aktuelle temaer kan være:

- Antall bruksenheter pr. hyttetomt.
- Byggeavstand til seterområder.
- Rekkefølgebestemmelser.
- Utbyggingsavtaler.
- Vegbygging i LNF-områder.
- Brøyting.
- Motorisert ferdsel.
- Parkering.
- Energibruk (bioenergi, fjernvarme,...).
- Vann- og avløpsproblematikk.
- Drikkevannskilder.

4.3.1 Næringsutvikling

Det er viktig å sette av arealer til næringsvirksomhet i kommuneplanen sin arealdel. Med næringsvirksomhet tenker man her begrepet brukt i vid betydning. Det må vurderes hvor store områder det er behov for, og hvor det er hensiktsmessig å plassere disse. Utvidelse av Frya industriområde er aktuelt i denne sammenheng.

I planstrategien er det lagt opp til at kommunedelplan for næringsutvikling skal revideres og at dette arbeidet skal starte opp i 2012. Det er viktig å se dette arbeidet i sammenheng med ny kommuneplan.

Det er viktig at kommunen kan tilby arealer til tradisjonell næringsvirksomhet som industri, forretning osv. Utmarksnæring knyttet til turisme, jakt/fiske og andre naturkvaliteter, kultur, landbruk osv. har også et uutnyttet potensiale som kan skape arbeidsplasser og aktiviteter i kommunen. Utvikling av reiselivet krever også et langsiktig perspektiv i forhold til arealdisponering. Hytter/fritidsbebyggelse er en del av dette, men også annen næringsvirksomhet knyttet til reiselivet bør være et tema i arealdelen.

Småkraftverk og arealer for massetak er også en type næring som bør være et tema i arealdelen. Det vil også i forbindelse med utbygging være viktig med tilgang til massedeponier. Innenfor planområdet finnes større områder for råstoffutvinning, som er avsatt i kommunedelplan for sand, grus og pukk. Denne planen er imidlertid fra 1992 og er ikke oppdatert i forhold til dagens situasjon. Det bør vurderes om det er behov for å sette av større arealer til råstoffutnyttning og massedeponi i arealdelen. Aktuelle utbyggingsområder bør vurderes i forhold til eventuelle råstoff-forekomster.

4.3.2 Områderegulering

Noen områder i kommunen kan være aktuelle for såkalt områderegulering. Dette gjelder spesielt der det er flere eiendommer/større områder som bør planlegges under ett. Det vil i forbindelse med planarbeidet bli vurdert hvilke områder som kan være aktuelle for dette.

4.3.3 Ferdsel i friluft

Tilrettelegging for ferdsel i friluft, både sommer og vinter, er viktig bl.a. for folkehelse, trivsel og som et reiselivsprodukt. Dette kan være i form av tilrettelagte stier, sykkeltraseer og skiløyper.

Brøyting av veger som er brukt som skiløyper er stadig et tema. Slik dagens lovverk er, kan løypetraseer i utgangspunktet ikke sikres mot brøyting på kommuneplan/kommunedelplan-nivå. Det kan eventuelt settes forbud mot ferdsel (derav også brøyting), dersom ferdselen vil kunne gi negative virkninger mht villreinen.

På reguleringsplan-nivå kan veger som brukes til skiløyper om vinteren sikres mot brøyting ved å regulere vegene til kombinert formål sommerveg/skiløype. Slik situasjonen er i våre fjellområder, så er mesteparten av løypenettet ikke regulert i reguleringsplan. Utarbeidelse av reguleringsplaner for skiløyper kan være aktuelt for å sikre et slikt løypenett.

4.4 Utbyggingsstrategier

Ethvert arealinnspill skal gis en grundig behandling mht om innspillet er aktuelt å ta inn i planen eller ikke. For å unngå innspill som i realiteten ikke vil være aktuelle å ta inn i planen i denne planperioden, kan det være nyttig å klargjøre noen utbyggingsstrategier i forkant. Tidlige strategiavklaringer vil bidra til en mer effektiv planprosess.

Følgende strategier legges til grunn for prioritering av aktuelle utbyggingsområder og eksisterende fritidsbebyggelse:

- Fortetting av eksisterende utbyggingsområder.
- Utvidelser i tilknytning til eksisterende byggeområder.
- Nye utbyggingsområder legges til områder med liten konfliktgrad.
- Videreføring av et bygningsareal (BRA) på 120 m² pr. hyttetomt (90 m² hovedhytte + 15 m² anneks + 15 m² uthus), jfr kommunedelplan for Venabygdsfjellet og kommunedelplan for Fåvang Østfjell.

Følgende strategier legges til grunn for områder der utbygging i utgangspunktet er lite aktuelt:

- Det legges ikke opp til nye utbyggingsområder innenfor:
 - nasjonalt villreinområde
 - buffersonen til nasjonalt villreinområde
 - snaufjellet (landskapshensyn)
 - seterområdene
 - 100 m-beltet for vassdrag
 - viktige beiteområder (beitebruksplan og vegetasjonskartlegging er sentralt her)
 - områder hvor planreserven er stor (eksempelvis: Fåvang Østfjell)
- Unntak:
 - Eventuell mulighet for utbygging av gjenværende tomter innenfor Vekkom Seterkjøl-Romsåskjølen i eldre disposisjons- og reguleringsplaner, totalt 52 tomter innenfor eksisterende hyttefelt.
 - Mulighet for utvikling av eksisterende turistbedrifter.
 - Eventuell mulighet for veibygging til og innenfor eksisterende hyttefelt. Det skal fortrinnsvis tas utgangspunkt i eksisterende vegnett.

Strategi mht sentrumshensyn:

- Det legges ikke opp til detaljhandel utenom sentrumskjernen.

4.5 Hensyn og restriksjoner

Kommuneplanens arealdel skal i nødvendig utstrekning vise hensyn og restriksjoner som har betydning for bruken av areal. Hensyn og forhold som inngår i plan- og bygningslovens § 11-8, skal markeres i arealdelen som hensynssoner med tilhørende retningslinjer og bestemmelser. Dette kan for eksempel være:

- gjeldende reguleringsplaner (ca. 150 planer)
- faresoner for skred og flom
- områder hvor det skal tas særlig hensyn til landbruk, friluftsliv, landskap, natur eller kulturmiljø
- villreinens leveområder
- verneområder
- viktige bygningsmiljø.

5 VURDERINGER OG UTREDNINGSBEHOV

5.1 Utredningsbehov

Virkningene av nye tiltak skal utredes for å gi et godt beslutningsgrunnlag. Krav om konsekvensutredning gjelder for de delene av planen som fastsetter rammer for framtidig utbygging, og som innebærer endringer i forhold til gjeldende plan. Det vil omfatte:

- nye områder for utbygging
- vesentlig endret arealbruk i eksisterende byggeområder

Forslag til endret arealbruk til utbyggingsformål skal konsekvensutredes i forhold til innvirkning på miljø og samfunn. Relevante miljø- og samfunnstemaer er:

- Befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen
- Friluftsliv og tilgjengelighet til uteområder
- Forurensning (klimagassutslipp, annet utslipp til luft, forurensning av jord og vann)
- Transportbehov, energiforbruk og –løsninger
- Kulturminner og kulturmiljø.
- Naturmangfold (naturverdier: dyre- og planteliv/ biologisk mangfold)
- Landskap
- Sikring av jordressurser (jordvern)
- Beredskap og ulykkesrisiko
- Barn og unges oppvekstvilkår
- Der det er relevant skal det gis en beskrivelse av arkitektonisk og estetisk utforming, uttrykk og kvalitet
- Støy

Temaet støy vil også bli behandlet under temaet forurensning. Forurensning sammen med transport og trafikk, beredskap og ulykkesrisiko (skred, flom, brann og vannforsyning), samt teknisk infrastruktur, vil bli konsekvensutredet gjennom en ROS-analyse (Risiko- og sårbarhetsanalyse).

Befolkningens helse:

Plassering av nye boligområder bør vurderes i forhold til lokalklima, muligheter for rekreasjon, tilgang til gang- og sykkelveger, støy m.m. Disse forholdene vil bli utredet i forbindelse med flere av temaene ovenfor.

Miljøet og de fysiske omgivelsene påvirker våre livsvilkår og hvordan vi har det i hverdagen. Møteplasser og kvaliteter i det offentlige rom er således viktige elementer mht befolkningens helse.

Plassering av nye næringsarealer bør vurderes i forhold til støy, lukt og annen sjenanse som dette kan påføre omgivelsene. For forhold som utslippsrisiko, eksplosjonsfare og lignende vises det til eget avsnitt for beredskap og ulykkesrisiko.

Friluftsliv og tilgjengelighet til uteområder:

Beslaglegging av arealer til boligformål, næringsvirksomhet eller idrettsanlegg kan virke inn på mulighetene for friluftsliv og bruk av uteområder. Det er viktig å få kartlagt bruken av grøntarealer og friområder til rekreasjon og friluftsliv (stier, skiløyper, lek i skog, ballsletter osv.), slik at man unngår å bygge ned viktige rekreasjonsområder. Eget temakart for grønnstruktur i tettstedene kan være aktuelt.

Transportbehov, energiforbruk og –løsninger:

Ny utbygging vil føre med seg økt trafikk på deler av vegnettet, med tilhørende effekter på bl.a støy, luftforurensning og trafiksikkerhet. Utredningsbehov mht trafikkforhold vil bli vurdert nærmere når det foreligger konkrete planforslag.

Det vises ellers til egen kommunedelplan for energi og klima.

Kulturminner og kulturmiljø:

Utbyggingsalternativer må vurderes mht eventuell beslaglegging av slike arealer. Innenfor planområdet er det kjent flere automatisk fredete kulturminner. Kulturlandskap inngår i begrepet kulturmiljø, og blir derfor utredet i temaet kulturminner og kulturmiljø.

Det vil også bli utført kulturminneprogner ved hjelp av laserscanning for utvalgte områder i kommunen.

Naturmangfold:

Registreringer knyttet til biologisk mangfold og dyre- og planteliv vil være nyttig å bruke i planleggingen. Dette for å hindre at viktige vekst- og leveområder blir borte pga utbyggingen i seg selv, eller pga økt ferdsel og endret bruk av områder i nærheten.

Landskap og sikring av jordressurser (jordvern):

Det er viktig at landskapsvirkningene av utbyggingstiltak vurderes. Utbyggingsalternativer må også vurderes mht eventuell beslaglegging av landbruksarealer og i forhold til betydningen av tradisjonelt jordbruk/skogbruk. Når det foreslås omdisponering av dyrka eller dyrkbar mark, skal det utarbeides alternativer som ikke medfører tap av dyrka mark.

Beredskap og ulykkesrisiko:

Beredskapsmessige hensyn i er viktig i samfunnsplanleggingen. Foreslåtte utbyggingsområder bør vurderes i forhold til fare for ras, flom, erosjon, radon, utslipp- og eksplosjonsfare og lignende I denne sammenheng bør det også vurderes om særlig utsatte områder i planområdet skal båndlegges.

5.2 Metodikk for konsekvensutredninger og ROS-analyser

Grunnleggsdokumenter for metodikk vil være:

- Forskrift om konsekvensutredninger (26. juni 2009)
- Veileder - Konsekvensutredninger (kommuneplanen sin arealdel)
- Sjekkliste for arealplaner, Fylkesmannen i Oppland
- ROS-sjekkliste, Fylkesmannen i Oppland
- Veileder for gjennomføring av ROS-analyser ved utvikling av områder for fritidsbebyggelse i høyfjellet, Fylkesmanne i Vest-Agder
- Samfunnssikkerhet i arealplanlegging. Kartlegging av risiko og sårbarhet (Revidert utgave januar 2010). Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
- Statens vegvesens håndbok 140
- Diverse kommuneplaner fra andre kommuner

5.2.1 Konsekvensutredning (KU)

Konsekvensutredningen vil for ikke-prissatte verdier bli utarbeidet med utgangspunkt i en overordnet beskrivelse og verdsetting av de ulike miljø- og samfunnstemaene i planområdet.

Ut fra tiltakets omfang sett i forhold til miljø- og samfunnstemaenes verdi, blir tiltakets konsekvens gradert fra meget stor negativ konsekvens (---) til meget stor positiv konsekvens (+++), jf Statens vegvesens håndbok 140.

Ovenstående metodikk samles i en tabell med verdi og tiltakets konsekvens, samt tiltak for å avbøte konsekvensene.

Når det gjelder verdier som kan prissettes i form av samfunnsnytte, verdiskaping, næringsutvikling og arbeidsplasser, vil disse ikke bli konsekvensutredet, men omtalt i et eget kapittel i planbeskrivelsen.

5.2.2 Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS)

Risiko uttrykkes ved sannsynligheten for og konsekvensene av uønskede hendelser. Hvor ofte hendelsen kan inntreffe uttrykkes med begrepet sannsynlighet, som bygger på statistikk, erfaring, klimatrussel og vurderinger. Konsekvens er definert som tap av menneskeliv eller helse, påvirkning på miljøet eller skade på materielle verdier. Det er derfor vanlig å benytte en risikomatrix der disse to forholdene vurderes.

Det foreligger ingen fastlagt metodikk for ROS-analyser, og metodikken må i stor grad tilpasses den planen analysen utarbeides for. Det fins et betydelig veiledningsmaterieell som blant annet omfatter enkle sjekklister, blant annet fra Fylkesmannen i Oppland (PlanOppland) og Fylkesmannen i Vest-Agder.

For Ringebu kommune og i Gudbrandsdalen ellers er dette med tiltak i forhold til flom og skred særdeles viktig. Aktuelle tiltak kan være flomforbygging, demninger og vannfordrøynings tiltak. En egen forvaltningsplan for Lågen kan også være aktuelt.

5.2.3 Planreserver og arealregnskap

Det vil bli utarbeidet oversikt over planreserver mht fritidsboliger, antall varme senger og helårsboliger i forbindelse med planarbeidet. Dette er viktig for å si noe om behovet for utbygging i planperioden.

Arealregnskapet vil vise hvor mye areal de ulike arealformålene vil legge beslag på, både nåværende og fremtidig areal, eventuelt også areal som tilbakeføres fra utbyggingsareal til LNF-område.

6 PLANPROSESS – ORGANISERING OG MEDVIRKNING

Arbeidet med kommuneplanen sin arealdel vil pågå frem til årsskiftet 2013/2014. Det er kommunen sin administrasjon som er ansvarlig for arbeidet, i tett samarbeid med politikere, andre myndigheter, innbyggere, næringsliv og andre. Kommunen vil legge til rette for bred og aktiv medvirkning i planprosessen.

6.1 Kunngjøringer

Kommunens hjemmesider og lokalavisene, vil være de viktigste informasjonskildene for politiske møter, informasjons- og temamøter.

6.2 Arealinnspill

Det vil bli opplyst særskilt når arealinnspill kan sendes inn. Kommunen vil også legge noen føringer for hva slags innspill som ønskes, samt krav til innspillenes utforming.

6.3 Politisk prosess

Planprogrammet og selve arealdelen vil bli behandlet politisk før det legges ut til høring, og for endelig vedtak.

6.4 Offentlig høring

Planprogrammet og planforslagene vil bli lagt ut til offentlig høring, og sendt spesielt til statlige og regionale myndigheter og nabokommuner.

6.5 Regionalt planforum

Det legges opp til å legge frem planarbeidet for regionalt planforum på nyåret i 2013. Dette for å få signal om hva som kan la seg gjennomføre og hva vi eventuelt må se bort i fra.

6.6 Informasjonsmøter

Det vil bli arrangert informasjonsmøter i løpet av planprosessen. Det legges i første omgang opp til et informasjonsmøte når planprogrammet er ute på høring. Deretter vil det bli informasjonsmøter i forbindelse med arealinnspill og veien videre frem mot endelig vedtak av planen.

7 FORSLAG TIL OPPBYGGING AV KOMMUNEPLANEN

Det foreslås at kommuneplanen sin arealdel bygges opp på følgende måte:

Del I Plankart

Plankart med bestemmelser.

Del II Planbeskrivelse og konsekvensutredning

1. Innledning
 - Bakgrunn og formål
 - Planavgrensning
 - Planprosess
2. Overordnede rammer og premisser
3. Overordnede hovedutfordringer
4. Strategier og hovedprioriteringer for arealbruken i planen
5. Innspill
6. Konsekvensutredning og overordnet ROS-analyse
7. Planens innhold
 - Generelle bestemmelser
 - Bebyggelse og anlegg
 - Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur
 - Grønnstruktur
 - Landbruks, natur- og friluftsmål (LNF)
 - Bruk og vern av vassdrag
 - Hensynssoner
 - Gjeldende planer
8. Diverse vedlegg:
 - Temakart
 - Delutredninger til konsekvensutredningen (KU)